

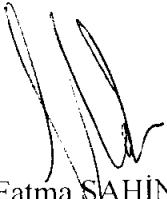
Sayı : B.17.0.SGB.0.12.00.00 - 610 - 4841 - 20770 11/12/2012
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 05/01/2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-1861/3987 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından Başbakanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a tevcih edilen ve Bakanlığımız koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması tensip edilen 7/9310 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru Önergesi cevabı (.... sayfa)

DAĞITIM :
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Izmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan **TANRIKULU**'na Ait 7/9310 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergeseine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

Başbakanı olduğunuz 59 uncu Hükümet Döneminde kabul edilen 5378 sayılı Özürlüler Kanunu'nun geçici 2 ve geçici 3. maddeleri gereğince; 07 Temmuz 2012'ye kadar, kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerin engelli vatandaşlarımızın toplumsal yaşama tam, eşit ve etkin katılımları ile hizmetlerden diğer bireylerle eşit biçimde faydalanmalarını sağlayacak tüm fizikî düzenlemelerin yapılması hükmedilmiştir.

Ancak; 2006/18 sayılı imzanızı taşıyan Genelgenize, 12.08.2008 tarihli talimatınıza ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 81 il valiliğine gönderdiği 12.12.2011 tarihli yazısına rağmen, bu alanda halen gerekli adımların atılmadığını üzümlere görmektediriz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda, Haziran 2012'de 6353 sayılı Kanun'un görüşmeleri sırasında AKP tarafından verilen önerge ile 5378 sayılı Özürlüler Kanun'un geçici 2 ve geçici 3. maddelerinin süresi 1 yılı kanun marifetiyle, 2 yılı da ilgili Bakanlık eliyle olmak üzere 3 yıl daha erişebilirlik standartlarının uygulanması ertelenmiş, engelli vatandaşlarımız evlerine mahkum edilmiştir.

Bu bağlamda;

SORU 1: İmzanızı taşıyan Başbakanlık Genelgesi'nin sonuçları takip ediliyor mu? Takip ediliyorsa bu tarihe kadar 5378 sayılı Özürlüler Kanunu'nun geçici 2. ve 3. maddelerinin gereklerinden hangilerini, hangi kurum ve kuruluşlar ile yerel yönetimler ne oranda karşılamıştır?

CEVAP 1: 12 Temmuz 2006 tarihli ve 2006/18 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin içerdiği ve 5378 sayılı Kanun ile kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlere getirilen yükümlülükler ilgili kurumlar tarafından farklı düzeylerde yerine getirilmiş olup, konuyla ilgili uygulamalar takip edilmektedir.

SORU 2: 5378 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri daha öncede süre uzatımı yaşamış ve toplamda 15 yıl gibi uzunca bir sürece ulaşmasına rağmen, neden bu konuda daha disiplinli ve istekli bir yönetim anlayışı sergilenmemektedir?

CEVAP 2: Engelli vatandaşlarımızın toplumsal hayata tam ve etkin katılımın sağlanması açısından büyük bir önem arz eden ulaşılabilirliğin sağlanmasına yönelik olarak 2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Kanunun ilgili maddelerinin içerdiği yükümlülükler konusunda daha önce herhangi bir süre uzatımı yaşanmamıştır.

Bununla birlikte gerçekleştirilen süre uzatımı ile, engelli vatandaşlarımızı temsil eden konfederasyonların temsilcilerinin de dahil olduğu bir izleme ve denetim mekanizmasının kurulması ve idari para cezası uygulamasının getirilmesi öngörülmüş olup, bu düzenleme ile

yükümlülüklerin yerine getirilmesine yönelik faaliyetlerin sonuçlarının daha kısa bir sürede alınacağı değerlendirilmektedir.

SORU 3: 59. Hükümet döneminde, 2005 yılında kabul edilen 5378 sayılı Kanun'un hükmetmesine rağmen gerekli düzenlemeleri yerine getirmeyen kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimler hakkında engelli vatandaşlarımız adına herhangi bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 3: 5378 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, Kanunda öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için belirlenen sürenin dolması ile birlikte yükümlülüklerini yerine getirmediği denetim komisyonlarınca tespit edilen büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarının sahibi olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine idari para cezasının uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesini sağlayacak Yönetmelik çalışmaları devam etmektedir. Bu çerçevede, yükümlülüklerini yerine getirmedikleri tespit olunanlar ilgili makamlarca idari para cezası ile tecziye edilecektir.

SORU 4: Aradan bu kadar zaman geçmesine rağmen; engelli vatandaşlarımızdan, toplumsal yaşama tam, eşit ve etkin katılımları ile hizmetlerden diğer bireylerle eşit biçimde faydalanmalarını sağlayacak düzenlemelerin hayata geçmemesinden dolayı özür dileyecek misiniz?

CEVAP 4: 2002 – 2012 yılları engellilik alanında devrim sayılabilecek nitelikte adımların atıldığı bir dönemdir. Bu dönemde geliştirilen hak eksenli politikalarla, engelli vatandaşlarımızın Türkiye Cumhuriyetinin “sosyal devlet” yüzüyle tanışmaları ve Cumhuriyetin eşit haklara sahip birinci sınıf vatandaşları olduklarını fiilen hissetmeleri sağlanmıştır. Birçoğu ilk ve öncü nitelikte olan yasal düzenlemelerle, toplumun en dezavantajlı kesimi olan engellilerin onurlu, üretken ve mutlu bireyler olarak, sağlıktan eğitime, sosyal güvenlikle istihdama toplumsal hayatın her alanına eşit ve etkin katılımlarının sağlanmasına yönelik önemli düzenleme ve uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Ulaşılabilirliğe ilişkin düzenleme ve uygulamalar da bu kapsamda yer almakta olup, sorumlu ve ilgili kuruluşlarca engellilerimizin toplumsal hayata tam ve etkin katılımını sağlamaya yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

SORU 5: Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda Haziran 2012'de görüşülen Torba Yasa ile 5378 sayılı Özürlüler Kanunu'nun ilgili maddelerinin süresi 1+2 şeklinde uzatılmıştır. Bu süre içerisinde düzenlemelerin tam ve eksiksiz olarak yerine getirilmesi için ne gibi çalışmalarınız olacaktır? Bu konuda bir kez daha süre uzatımı olacak mıdır?

CEVAP 5: Özürlülerin toplumsal hayata katılımının önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik olarak ulaşılabilirlik konusu Bakanlığımızın en önemli gündem maddelerinden biri olmaya devam etmektedir.

Bakanlığımız tarafından kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimler tarafından yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerle destek vermek amacıyla;

- Mevcut yapılı çevrenin ulaşılabilirlik düzeyinin belirlenmesine yönelik olarak hazırlanan “Açık Alanlar ve Binalar Ulaşılabilirlik Tespit Formları”na ilişkin uygulamalar konusunda sorumlu kurum ve kuruluşlar bilgilendirilmektedir.
- Ulaşılabilirlik konusunda bilgi ve bilinç düzeyini artırmak ve standartların uygulamaya dönüşmesini sağlamak için, yerel yönetimlerin üst düzey yöneticileri ve teknik elemanları için Türkiye Belediyeler Birliği işbirliği ile yurt genelinde 15 adet geniş katılımlı Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantısı düzenlenmiştir. Aynı amaca yönelik olarak tüm Bakanlıklar, bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlar dahil olmak üzere kurum ve kuruluşların yönetici ve teknik personeline yönelik Ulaşılabilirlik Bilgilendirme Toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 5.500’den fazla üst yönetici ve teknik personele bilgilendirme yapılmıştır.
- Ulaşılabilirlik Destek Projesi (UDEP) ile, farklı kentsel kullanımları içeren pilot alanlar için bilimsel ölçütlere ve TSE standartlarına uygun olarak hazırlanan projelerin 7 ilde valilikler aracılığı ile desteklenmesi, teknik bilgi desteği ile illerde yapılması amaçlanan bu çalışmalarla ulaşılabilirliğin kent ve ülke geneline yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.
- “Ulaşılabilir Bir Türkiye” hedefi doğrultusunda, 2013 yılı içinde uygulama yönetmeliğinin yürürlüğe konması, ardından izleme ve denetim mekanizmasının oluşturulması, bilgilendirme ve teknik destek yoluyla ulaşılabilirliğe ilişkin uygulamaların hızlandırılması amaçlanmaktadır.

5378 sayılı Kanunun geçici 2 nci ve 3 üncü maddeleri kapsamında belirtilen çalışmaların tamamlanması için verilen sürenin bitiminden itibaren yeniden bir süre uzatımı gündemimizde bulunmamaktadır.

SORU 6: Engelli vatandaşlarımız için 2012 yılı içerisinde bir kez daha kamuya işe alım olacak mıdır? Olacaksa bu sayı nedir? Bu kesimimiz için yeni istihdam alanları yaratacak hangi sosyal politikalar ne zaman hayata geçecektir?

SORU 7: Engelli vatandaşlarımızın toplumsal yaşama tam, eşit ve etkin katılımları ile hizmetlerden diğer bireylerle eşit biçimde faydalanmalarını sağlayacak başka hangi projeler hayata ne zaman geçecektir?

CEVAP 6-7: Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Özürlü Personel Çalıştırma Yükümlülüğü” başlıklı 53 üncü maddesinde, özürlü açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bir sonraki yıl için alım yapacakları özürlülere ilişkin taleplerini her yılın Ekim ayının sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirmek zorunda olduğu, Devlet Personel Başkanlığının kurum ve kuruluşların bildirmesi üzerine, özürlü kontenjanlarına yerleştirme yapabileceği veya yaptırabileceği hükümleri yer almaktadır.

2012 yılında gerçekleştirilen ilk merkezi sınav ve kura sonucunda münhal 7.746 kadro için yerleştirme yapılmıştır. 2013 yılı içinde de ÖMSS sınavı sonuçlarına göre yeni bir yerleştirme yapılmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Yerleştirme yapılacak kadro sayısına ilişkin bilgiler, kamu kurum ve kuruluşlarınca ÖMSS sonucuna göre veya kura ile yerleştirme yapılması amacıyla Devlet Personel Başkanlığına intikal ettirilen kadroların; unvanı, sınıfı, derecesi, adedi, atanacaklarda aranacak eğitim düzeyi ve diğer nitelikleri itibariyle Devlet Personel Başkanlığı tarafından kontrol çalışması sonuçlandırıldıktan sonra netleşecektir.

Bakanlığımızın projeleri ve faaliyetleri özürlü vatandaşlarımızın toplumsal yaşama tam ve etkin katılımı ve hizmetlerden diğer bireylerle eşit biçimde faydalanmalarını sağlamaya yönelik olarak planlanmakta ve yürütülmektedir.

Bu kapsamda yürütülen Özürlüler Destek Programı (ÖDES), yerel dinamikleri harekete geçirerek özürlülüğün önlenmesine katkıda bulunmayı ve özürlülük konusunda farkındalık yaratmayı hedeflemektedir. ÖDES, 2011 yılında Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan; Amasya, Artvin, Bayburt, Çorum, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat, Trabzon illerinde uygulamaya konulmuştur. 2012 yılında da proje aynı illerde devam etmekte olup, 2013 yılında 18 ilde proje devam edecektir.

Ulaşılabilirlik Destek Projesi (UDEP) ile farklı kentsel kullanımları içeren pilot alanlar için bilimsel ölçütlere ve TSE standartlarına uygun olarak hazırlanan projelerin 2012-2013 yıllarında Bilecik, Burdur, Çankırı, Kilis, Mardin, Rize ve Van illerinde Valilikler aracılığı ile desteklenmesi, teknik bilgi desteği ile illerde yapılması amaçlanan bu çalışmalarla ulaşılabilirliğin kent ve ülke geneline yaygınlaştırılması ve özürlülerin toplumsal yaşama katılımının sağlanması amaçlanmaktadır.

Özürlülerin Toplumsal Entegrasyonunun Geliştirilmesi Projesi kapsamında, Haziran 2012 tarihinde STK'ların kurumsal kapasitesinin yükseltilmesi hedefi doğrultusunda hibe çağrısına çıkmış ve ön proje teklifleri alınması süreci tamamlanmış olup, proje teklifleri Merkezi Finans ve İhale Birimi tarafından iki aşama halinde değerlendirilecektir.

Girişimci olarak kendi işini kurmak isteyen engelli vatandaşlarımıza yönelik Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinin yaygınlaştırılması, normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan engelli vatandaşlarımıza yönelik korumalı işyerlerinin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla yönelik olarak mevzuat değişikliği çalışmaları devam etmektedir.

İnsan Hakları ve Özürlülük Bilgilendirme Seminerleri Projesi kapsamında, engellilerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmek amacıyla kabul edilen ve ülkemizin taraf olduğu "Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme"de yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinin izlenmesinden sorumlu kurum olan Bakanlığımız Sözleşme'nin ilgili kurumlarca uygulanmasının teşvik edilmesine yönelik bilgilendirme ve toplumsal farkındalığı artırma çalışmalarını sürdürmektedir.

Ayrıca 2013 yılı içinde Bakanlığımız ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Örgütü işbirliğinde gerçekleştirilecek olan “Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmenin Uygulanma ve İzlenme Kapasitesine Destek Projesi” ile Sözleşme’nin uygulanması ve izlenmesi için kamusal kapasitenin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu proje çerçevesinde, engellilere yönelik oluşturulacak politika, program ve yasal düzenlemeler için gerekli göstere ve veriler ile ilgili çalışmalar yapılması, ilgili kurumların farkındalıklarının artırılması ve kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.